

Som biodynamiker skal man sprøjte sine marker med præparater, der er en slags homøopatiske midler. Det kræver sin mand m/k at køre over sine marker med en sprøjte, for de fleste økologer betragter en sprøjte som et symbol på gift. Derfor bruger biodynamikere ofte en anden type sprøjte end de sædvanlige, selv om det vigtige jo ikke er redskabet, men det man spreder med det.

Fremtidens landbrug fejrer 90 år:

Muld er sort guld

Det begyndte med en iagttagelse, et spørgsmål og et opgør – og det blev til en helt ny dyrkningsmetode, der bliver stadig mere aktuel

BIODYNAMIK

AF KLAUS LOEHR-PETERSEN

Flere landmænd, primært godsejere, der var med på de nye metoder, havde lagt mærke til, at kunstgødningen ikke alene gav et godt udbytte, men også gav svagere afgrøder. De syntes

også at kunne se, at det gik ned ad bakke for frugtbarheden hos deres dyr. De spurgte sig selv, og senere Rudolf Steiner, om der var en sammenhæng, og hvad man kunne gøre i stedet for at bruge den moderne, effektive, hurtigtvirkende og præcise kunstgødning.

Det var i Tyskland i 1920'erne,

og i 1924 holdt Steiner et kursus for landmænd med interesse for jordkvalitet, helhedsforståelse og sunde fødevarer. Det blev begyndelse på den biodynamiske dyrkningsform, der senere inspirerede til dannelsen af de økologiske foreninger i Europa. I Danmark blev den biodynamiske forening stiftet i 1936 af godsejere og direktører – som dog ikke var med ret længe.

90 år efter Steiners kursus kunne man sagtens tro, at de råd, landmændene fik dengang, i dag mere hører hjemme på et landbrugsmuseum end i et nutidigt produktionslandbrug. Men realiteten er, at de er mere relevante i dag end dengang, og at de bliver det i stigende grad i fremtiden, hvor landbrugets bidrag til samfundets fælles goder vil være mulddannelse, selvforsyning, sporbare og helhedsstærkning. Og hvor landbruget bliver vurderet på sin evne til at levere fødevarer af kvalitet og sociale relationer til samfundet.

Helt i front

Biodynamisk dyrkning er – nævnt uden at prale – helt i front, når det gælder humusopbygning, jordstruktur, kompostering, næringsstofbalance, plantesundhed, selvforsyning og dyrevelfærd samt biologisk mangfoldighed og frøforædling. Mange videnskabelige langtidsforsøg med økologisk, biodynamisk og konventionel dyrkning dokumenterer, hvad de praktiske erfaringer viser: de biodynamiske metoder er særligt gode (rent faktisk de bedste) til at binde og opbygge kulstof i jorden og øge dens liv og struktur. Det er en konkret fremtidssikring, for muld er sort guld.

Også i disciplinerne fødevarer af kvalitet og gastronomi klarer biodynamiske produkter sig ikke så ringe: de biodynamiske metoder som helhed, og ikke mindst de biodynamiske præparater, der er centrale midler i dyrkningen, giver produkterne smag og struktur, der bliver bemærket og værdsat, også økonomisk. Bio-

dynamisk vindyrkning er en særlig succes: Den har givet selv verdens bedste vinavlere nye muligheder for at forbedre deres kvalitet, og deres udvikling bliver rost i fagkredse og af vinnydere.

Det korte svar

Et godt spørgsmål i 2014: Hvis de biodynamiske metoder er så gode, hvorfor er der så ikke flere, der dyrker biodynamisk? Det korte svar er, at det kræver en del mere at dyrke biodynamisk end økologisk, både fagligt og personligt.

På det praktiske plan kræver det en ekstra indsats, både i marken og i stalden. Bl.a. skal man som biodynamiker sprøjte sine marker med præparater, der er en slags homøopatiske midler. Det kræver sin mand m/k at køre over sine marker med en sprøjte, for de fleste økologer betragter en sprøjte som et symbol på gift. Derfor bruger biodynamikere ofte en anden type sprøjte end de sædvanlige, selv om det vigtige jo ikke er redskabet, men det man spreder med det.

Selvforsyning

Et vigtigt princip i den biodynamiske praksis er forbindelsen og balancen mellem jord, afgrøder og husdyr på en gård. Der er derfor altid dyr på en biodynamisk bedrift eller i et driftssamarbejde. Det betyder en meget høj grad af selvforsyning med gødning og foder og en tilsvarende mindre sårbarhed over for uønskede stoffer udefra.

For kvægholdere er kravet om, at dyrene ikke må afhornes, en faglig, praktisk og personlig udfordring. Men når man forstår, hvad hornene betyder for dyrenes integritet og kvaliteten af mælk og gødning, får man en motivation til ikke at afhorne. Hornene har betydning for mere end for det enkelte dyr og er i øvrigt også med til at 'tegne' det biodynamiske jordbrug, ligesom grisehaler og næbspidser 'tegner' det økologiske (og biodynamiske).

Holistisk forståelse

På det personlige plan er biodynamisk dyrkning en udfordring og en berigelse. Livsforståelsen bag den biodynamiske praksis er ikke helt let at gå til, for der er i det biodynamiske flere aspekter af livet, i naturen og i et landbrug, end man finder i økologiens grundlag. Bio-dynamisk betyder livskraft, og disse livskræfter er ikke sådan lige at få hold på. Dels kan man ikke se dem, kun deres virkninger (det kan man til gengæld ofte tydeligt), dels er vi moderne mennesker generelt vant til kun at forstå verden naturvidenskabeligt, dvs. stoffigt og målbart. Steiners beskrivelser af de levende sammenhænge i kosmos, natur, landbrug og mennesker kræver derfor noget ekstra af os. Men det er inspirerende, tankevækkende og lærerigt at prøve at udvide sin forståelse af, hvordan næringsstoffer og livskræfter spiller sammen i det, man som landmand laver, nemlig fødevarer til mennesker og muld til fremtiden. De metoder, en biodynamiker bruger ud over de almindelige økologiske metoder, er netop for at styrke samspillet mellem fysiske stoffer og livsbefordrende kræfter. Det er holistisk forståelse i praktisk arbejde.

I vækst overalt

Biodynamisk dyrkning er i vækst overalt i verden, og som regel som en udvikling af en økologisk praksis. De internationale Demeter-regler, der er mere omfattende og på mange områder skarpere end økologireglerne, er den juridiske del af biodynamikken. For mange er det interessen for at forstå livet, det dynamiske, i de biologiske processer i landbruget, der motiverer. For andre er de biodynamiske metoder en nødvendighed for at få liv og muld i jorden igen og sunde fødevarer at spise og sælge.

Læs mere om biodynamik her:
www.biodynamisk.dk

Vedr. forarbejdning:

- ▶ I alt er kun 14 tilsætningsstoffer tilladt til Demeter-produkter mod 45 til økologiske produkter
- ▶ Der er må ikke anvendes nitrit eller nitrat i Demeter-produkter
- ▶ Mikrobølger må ikke anvendes
- ▶ Homogenisering og UHT-behandling af mælkeprodukter er ikke tilladt
- ▶ Safter skal være pressesafter og må ikke laves af koncenterater og vand
- ▶ Korn må ikke formales i hammermøller.

FAKTA:

I anledning af 90-året for Landbrugskursets afholdelse i Koberwitz inviterer Biodynamisk Forening til sommermøde/årsmøde mandag d. 9. juni, 2. pinsedag på Sophiagård, Ølstedgårdsvej 9, Ølsted, 5672 Broby.

De væsentligste forskelle på Demeter- og økologireglerne:

- ▶ En bedrift skal have et dyrehold (overvejende drøvtyggere) eller indgå i et fast samarbejde med et biodynamisk husdyrbrug
- ▶ De biodynamiske markpræparater skal anvendes til hver afgrøde hvert år
- ▶ Konventionel gylle og ajle må ikke anvendes på biodynamiske jorde
- ▶ Kvæg må ikke afhornes, og indkøbt kvæg må ikke være afhornet
- ▶ Alt foder skal være biodynamisk eller økologisk efter nærmere angivelser
- ▶ Gødning skal tilsættes de biodynamiske kompostpræparater
- ▶ Indkøbt gødning skal komposteres og tilsættes kompostpræparaterne
- ▶ Der må generelt højst tilføres gødning med 112 kg N/ha pr. år i gennemsnit
- ▶ Tilførslen af indkøbt gødning må ikke overstige 40 kg N/ha
- ▶ Der må ikke anvendes CMS-hybride sorter (GMO-lignende fremstilling)
- ▶ Rækkedampning mod ukrudt er forbudt
- ▶ UVC-lys må ikke anvendes til bestråling af planter (mod svamp og skimmel)
- ▶ Nanoteknologiske stoffer må ikke anvendes.